

Praktijkvoorbeeld Amadeus Lyceum in Vleuten – Project Werken met doorstroominformatie

“Staaf je intuïtie met harde data”

Het Amadeus Lyceum in Vleuten is een school voor vmbo (theoretische leergang), havo en vwo/gymnasium met circa 1300 leerlingen en 120 docenten. Met reden is de school genoemd naar het wonderkind van de klassieke muziek, Wolfgang Amadeus Mozart: de school is een cultuurprofielschool, met o.a. muziek als prominent creatief examenvak. Maar omdat niet iedereen van die muziek zal kunnen leven, worden de leerlingen vanaf de eerste klas doordrongen van de noodzaak om na te denken over hun toekomst. LOB is in alle leerjaren, op alle afdelingen, een wezenlijk onderdeel van het curriculum. Eén decaan houdt zich er vrijwel permanent mee bezig: Linda Kruythoff. Maar anders dan het profiel van de school zou doen vermoeden, baseert zij haar beleid het liefst op harde cijfers. En op haar intuïtie ...

Decanaat voor LOB

“De decaan geeft op deze school geen les, maar wijdt zich voor honderd procent aan loopbaanoriëntatie en begeleiding (LOB). Voor dat model is heel bewust gekozen: met zo veel leerlingen kun je het er niet maar een beetje bij doen. Ik vond de begeleiding van leerlingen altijd al interessant en toen zich vijf jaar geleden de gelegenheid voordeed om decaan te worden, heb ik op die functie gesolliciteerd en ben ik aangenomen. LOB is mijn specialiteit. Toen ik begon, dachten de toenmalige rector en ik: we hebben een winkel, de leerlingen zijn welkom – maar toen kwam er praktisch niemand. Vanaf dat moment ben ik, samen met de mentoren, LOB actief als een doorlopende leerlijn in alle klassen gaan brengen. Dat begint in de eerste twee jaar met algemene vragen als: ‘Wie heeft invloed op je?’ ‘Wie mag jou helpen?’ ‘Wie is er belangrijk in je netwerk?’ Uiteindelijk mondt dat in het examenjaar uit in face-to-face gesprekken met alle leerlingen: het is dan echt een verplicht onderdeel van het lesprogramma. Op die manier vindt iedereen het heel gewoon en loopt niemand het risico dat er van hem wordt gezegd: o, die moet bij de decaan komen, er is vast wat met hem aan de hand.”

Doorstroompilot

“Mijn LOB-doelstelling is dat minstens 80 procent van de leerlingen na het eerste jaar van hun vervolgstudie bij hun keus is gebleven. Want er is altijd wel 20 procent die verhuist, ziek wordt of anderszins uitvalt. Maar hoewel ik graag op mijn eigen intuïtie afga, heb ik er ook behoefte aan dat mijn indrukken worden bevestigd door harde cijfers. Vandaar dat ik anderhalf jaar geleden heb meegedaan met de doorstroompilot van de VO-raad. Die pilot was heel verhelderend en heeft me enorm geholpen bij het vaststellen van het doel van LOB. En het heeft me bevestigd in de keuzes die ik maak.”

Databoys

“Voordat ik met de pilot begon, beschikten we al wel over cijfers, Vensters-VO en DUO, maar deden we daar eigenlijk nog niets mee. We keken natuurlijk wel naar de data van Intergrip, maar alleen als een soort leerlingvolgstelsysteem voor onze TL-leerlingen. Nu is dat helemaal anders. Het Amadeus Lyceum heeft twee 'databoys' aangesteld: collega's die veel affiniteit hebben met data-analyse en die daar uren voor krijgen. Doel is: structureel en systematisch werken aan de verbetering van de kwaliteit van ons onderwijs.”

Stagiair als geheim wapen

“Uit de analyse van de cijfers van de laatste vijf jaar bleek dat we ruimschoots aan die 80-procentsdoelstelling voldeden, voor alle afdelingen. Maar ook werd duidelijk dat er met de doorstroom van het vwo naar het vervolgonderwijs toch iets vreemds aan de hand was. Omdat ik zelf niet genoeg tijd heb om er helemaal in te duiken, hebben we Heidi Oranje, die in het kader van haar HRM-opleiding bij mij stage liep, opdracht gegeven om de zaak te onderzoeken. Het mes sneed aan twee kanten, want ze kon van dat onderzoek meteen de eindopdracht – het opstellen van een adviesrapport voor de instelling waar je stage loopt – voor haar studie maken.”

Enquêtes

“Wat opviel aan de doorstroomcijfers van het vwo, was dat een ongewoon hoog percentage van de leerlingen voor het hbo koos in plaats van voor het wo. Landelijk is dat percentage ongeveer 12, bij ons op school bleek dat bijna het dubbele te zijn. Natuurlijk kun je je afvragen hoe erg dat is, maar wij wilden gewoon weten waarom we zo anders waren. Om daar achter te komen, heeft Heidi de oud-vwo-eindexamenkandidaten van de laatste vijf jaar geënquêteerd. In een aantal gevallen konden we de e-mailadressen niet achterhalen, maar uiteindelijk hebben we 127 oud-leerlingen aangeschreven en gevraagd naar hun beweegredenen voor hun studiekeuze. 56 studenten hebben de enquête ingevuld teruggestuurd. Hun belangrijkste reden om voor een hbo-opleiding te kiezen was de voorkeur voor een creatieve richting; misschien ook niet verwonderlijk gezien het cultuurprofiel van het Amadeus. De tweede reden was dat ze een praktijkgerichte opleiding prefereerden boven een theoretische. En ten slotte bleek ook de locatie van de hbo-instelling een rol te spelen. Een van de adviezen van Heidi is nu om onze leerlingen in de maand vóór het eindexamen te enquêteren en ze bijvoorbeeld te vragen naar de ervaren kwaliteit van hun LOB-begeleiding op school, en hoe ze tot hun studiekeuze zijn gekomen.”

Andere middelen

“Cijfers zijn natuurlijk niet het enige middel om oud-leerlingen te volgen. We hebben ook een website (amadeus.helpebijjob.nl) waarmee we de ouderbetrokkenheid willen verhogen. En daarnaast is er het Facebook-account ‘Amadeus LOB Lyceum’, waar wekelijks updates verschijnen over open dagen, ambassadeurschappen van oud-leerlingen, de toegevoegde waarde van het Amadeus als je studeert, enzovoort. En natuurlijk de open dagen en ouderavonden zelf, met oud-leerlingen als ‘gastdocenten’ en ervaringsdeskundigen.”

Tips

- Kijk heel goed naar doorstroomcijfers: ze kunnen je nog meer vertellen!
- Rooster cijfervaardige docenten vrij om data te analyseren.
- Zet stagiaires zo aan het werk dat het mes aan twee kanten snijdt: die van de school én die van de stage.
- Stel een decaan aan die *dedicated* is voor LOB-werk.

Meer informatie

l.kruythoff@amadeuslyceum.nl

heidioranje@outlook.com

Praktijkvoorbeeld Carmelcollege Salland

“Je moet er even induiken, maar dan heb je ook wat”

Het Carmelcollege Salland in Raalte is een school voor praktijkonderwijs tot en met vwo. Zo’n 3000 leerlingen – van wie ruim de helft vmbo’ers – vinden elke schooldag hun weg naar het gebouwencomplex aan de rand van Raalte, met vanaf 1 januari 2016 een nagelnieuw gebouw voor de havo/vwo-afdeling. Daar zal het vergeefs zoeken zijn naar Anne Tappel. Haar bureau staat namelijk in het vmbo-gebouw, waar ze lange tijd teamleider was. Door leerlingenkrimp kreeg zij de kans om van functie veranderen. Haar verzoek om projectleider Opbrenstgericht Leren te mogen worden, werd prompt ingewilligd. In die hoedanigheid werpt ze zich sinds vorig jaar op cijfers, cijfers en nog eens data.

Opbrenstgericht

“Opbrenstgericht leren is nu misschien nog niet overal een ingeburgerd begrip, maar vanaf 2017 is het wel een van de indicatoren waar de Inspectie mee gaat werken. Dan moeten bijna alle scholen in Nederland daarmee overweg kunnen. Opbrenstgericht leren is een cyclus van stappen die ertoe moeten leiden dat het onderwijs op een school verbeterd wordt. Stappen die je zet op basis van data-analyse. Het zal dus zaak worden om een onderzoekende houding te stimuleren bij met name docenten. Dat is een van de dingen waar ik me hier op school nu mee bezighoud.”

Kwantitatief en kwalitatief

“De kwantitatieve data waar we vooral naar kijken zijn slagingspercentages, vakgemiddelden, doorstroomcijfers, examencijfers en rapportcijfers. Maar we betrekken ook kwalitatieve gegevens in onze analyses: interviews met docenten en leerlingen, lesobservaties en dergelijke. Die gegevens kun je vervolgens benchmarken met landelijke of regionale gemiddelden. Dat waren we helemaal niet gewend te doen, maar het heeft ons inzichten verschaft waar we nu ons voordeel mee doen. We zijn ermee begonnen omdat we merkten dat er een grote afstroom ontstaan was van leerlingen van havo naar de gemengde theoretische leerweg van het vmbo.”

Switch

“In onze schoolvisie is LOB heel erg belangrijk. De leerling staat bij ons centraal, en die moet zijn talenten te allen tijde kunnen ontwikkelen. Vandaar dat we hier een geïntegreerde loopbaanontwikkeling hebben om leerlingen op de juiste plek te krijgen. Toen de VO-raad met zijn doorstroomproject kwam, waarbij LOB zo’n belangrijke rol speelt, hebben wij daar meteen op ingetekend. In dat project heb ik pas goed naar de cijfers van Vensters-VO leren kijken. Je moet er even induiken, maar dan heb je ook wat: je ziet waar je leerlingen naartoe zijn gegaan, en of ze daar na twee en na drie jaar nog zitten of dat ze uitgevallen of geswitcht zijn. Natuurlijk, de gegevens zijn geanonimiseerd, maar dan nog konden we heel goed zien dat onze oud-leerlingen vrijwel nooit switchen: in het schooljaar 2013-2104 bleef meer dan 99% bij zijn keuze. Prachtig natuurlijk, hadden we nooit verwacht!”

Thema’s in plaats van sectoren

“Sinds een aantal jaar hebben we het onderwijs in het vmbo anders ingericht. Niet langer zijn de vier traditionele sectoren leidend, maar werken we met thema’s waar onderdelen van die sectoren

terugkomen, met een hoofdaccent op één bepaalde sector. Daardoor houden leerlingen meer opties open en leggen ze zich niet in een vroeg stadium vast in een richting waar ze later spijt van kunnen krijgen. Toen we de themakeuzes onder de loep namen, zagen we tot onze verrassing dat thema's met een economie-hoofdaccent helemaal niet werden gekozen, terwijl in het oude sectorsysteem één op de vier leerlingen voor uitstroom in de economische richting koos. Dat vonden we heel vreemd, en wat bleek: aan de titels van de thema's konden de leerlingen niet meer zien of ze wat met economie te maken hadden. Een verkeerde inschatting van onze kant, maar eentje die door het bestuderen van data wel snel aan het licht kwam en waar we komend jaar op kunnen anticiperen."

Warme overdracht

"De keuze voor thema's is uiteraard ook ingegeven door de manier waarop mbo's hun aanbod hebben ingericht. We hebben veel contacten met het mbo, maar rond de aansluiting vmbo-mbo juist verrassend weinig. Daarin is gelukkig verandering aan het komen, nu sinds vorig jaar een van de drie mbo's waar veel van onze leerlingen naartoe gaan speciaal iemand heeft aangesteld om een goede overdracht te waarborgen. Die komt naar onze school toe om met kaderdocenten en mentoren te praten. Met leerlingen die extra aandacht nodig hebben, houden we sowieso 1-op-1 gesprekken en is de overdracht echt warm; de anderen worden door middel van een formulier overgedragen. Ook ouders en leerlingen worden bij dit proces en deze gesprekken betrokken."

Niet bij cijfers alleen

"We mogen op het Carmelcollege nu erg aan data-analyse hechten, dat wil niet zeggen dat we geen andere middelen toepassen om voor een goede doorstroom vmbo-mbo te zorgen. Voor de klassen 3 en 4 is er één keer per jaar een infoavond, waar oud-leerlingen en mbo-docenten komen vertellen over de vervolgopleiding. Die avonden worden grondig voorbereid; leerlingen moeten van tevoren goed nadenken over waar ze op moeten letten. Die avonden zijn ook verplicht. Daarnaast zijn er groeps-meeloopdagen en open dagen op de meest gekozen mbo's, waaronder het Deltion College in Zwolle. En we hebben individuele trajecten voor leerlingen die echt niet weten wat ze kiezen moeten."

Tips

- Leg waar mogelijk verbindingen, juist ook binnen je eigen school.
- Kijk goed naar de (VO-venster en DUO-) cijfers, ze kunnen je meer vertellen dan je denkt.
- Verbind consequenties aan wat je analyseert.
- 'Plan-Do-Plan-Do' & 'Act-Check-Act-Check'.

Meer informatie

Anne Tappel: a.tappel@carmelcollegesalland.nl

“Minder switch en uitval in het vervolgonderwijs”

De Gomarus Scholengemeenschap in Gorinchem (vmbo, havo, vwo) volgt oud-leerlingen door middel van speeddates en een enquête, maar zet ook digitale middelen in om de schoolverlaters te volgen. Deze vo-school maakt deel uit van een verband van zeven reformatorische vo-scholen in het land. Ook is er veel contact met de omliggende roc's en aoc's. Het Hoornbeek College (Rotterdam, Amersfoort en Gouda) neemt een bijzondere plaats in het netwerk in. Naar deze mbo-school – eveneens op reformatorische grondslag – stroomt ongeveer de helft van de mavoleerlingen van het Gomarus door. Docent economie Wilfred Nagel en decaan Anja Droogendijk vertellen over de manier waarop de school uitstromende leerlingen volgt.

Volop terugkoppeling

“Goede doorstroom van leerlingen vindt iedereen erg belangrijk: de leerlingen zelf, hun ouders en wij als leraren natuurlijk ook. Vroeger was het een automatisme dat leerlingen – lees: hun ouders – voor een vervolgopleiding een school van dezelfde christelijke signatuur uitzochten. Dat is nu nog steeds wel vaak het geval, maar ouders zijn een stuk pragmatischer geworden en kiezen in voorkomende gevallen ook voor een school die wat dichterbij huis ligt en waar de reiskosten dus wat lager uitvallen.”

“Twintig jaar geleden volgden we onze leerlingen eigenlijk nauwelijks of niet als ze de school eenmaal verlaten hadden. Nu is dat compleet anders: er is volop terugkoppeling vanuit mbo, hbo en wo, alleen al vanwege de wettelijke verplichting voor scholen om te controleren of hun afgezwaaide leerlingen daadwerkelijk ingeschreven staan bij een vervolgopleiding. Overigens willen leerlingen van het vmbo in deze regio wel leren, maar het liefst in combinatie met werken. Ze hebben dus een voorkeur voor een bol-opleiding.”

Fysiek volgen

“Een halfjaar nadat de leerlingen van onze school zijn overgestapt naar het vervolgonderwijs, nodigen we ze uit voor een speeddate met de leerlingen van de eindexamenklassen van de mavo. Het is geheel vrijblijvend, maar meer dan 60 procent komt dan opdagen om te vertellen over de ervaringen op hun vervolgopleiding. Het zijn enorm enthousiaste bijeenkomsten: binnen vijf minuten is het raak en is iedereen vol vuur met elkaar in gesprek. Nee, niet over voetballen of zo, maar echt over hun opleiding en alles wat daarbij komt kijken. De mbo'ers geven de mavo-4-leerlingen dan adviezen: dit of dat moet je wel of niet doen. Het zijn vaak dezelfde adviezen die wij als leraren ook geven, maar van leeftijdgenoten nemen ze het sneller aan!”

Digitaal volgen

“Om de leerlingen digitaal te volgen, is er natuurlijk in de eerste plaats het vrijwel landelijk dekkende Intergrip-systeem, waarmee we iedereen tot 1 oktober van het jaar van de doorstroom automatisch in beeld krijgen. Daarnaast houden we jaarlijks een oud-leerlingenenquête, op het moment dat ze zo'n anderhalf jaar van school zijn. De teneur daarvan is: waar heb je destijds voor gekozen en wat doe je nu? Dat doen we schoolbreed: het ene jaar voor basis/kader/mavo en het andere voor havo/vwo. En we krijgen langdurige terugkoppeling van een aantal mbo-scholen waar onze leerlingen naartoe gegaan zijn, waaronder ook het Hoornbeek College.”

“Uit de veranderingen in de crebo-nummers achter hun naam weten we of onze oud-leerlingen switchen van opleiding. Hoewel je daar ook weer mee moet oppassen: soms verandert het crebo-nummer, maar gaat het in wezen om dezelfde opleiding, alleen met een andere specialisatie. Dat zijn administratieve onvolkomenheden, waarbij je dus zelf handmatig moet controleren of het wel om een échte switcher gaat.”

VO Venster en DUO

“De cijfers uit het Tableau-programma waar we via het LOB-project van de VO-raad geld voor hebben gekregen, bekijken we ook, maar erg makkelijk gaat dat niet, omdat je zo veel handelingen moet verrichten om echt veelzeggende gegevens boven water te krijgen. De standaardgegevens die wel in één oogopslag te raadplegen zijn, zeggen eigenlijk niet veel namelijk. Wat overigens niet helpt, is dat de leerlingen er zonder hun Burgerservicenummer in staan. Dat maakt herkenning soms lastig.”

Cijfers en het schoolbeleid

“Wat we uit alle cijfers en andere data kunnen opmaken, is dat onze leerlingen veel minder van vervolgopleiding switchen en veel minder uitvallen dan het landelijk gemiddelde aangeeft. Kennelijk maken de leerlingen meestal een verantwoorde keuze en komen ze meestal meteen op hun plek terecht. Voor ons is dat een teken dat we goed adviseren en dat we niet veel hoeven te veranderen van ons schoolbeleid. We baseren ons beleid meer op de praktijk dan op cijfers.”

Tips

- Houd speeddates tussen oud-leerlingen en leerlingen uit de examenklassen.
- Houd contact met oud-leerlingen door ze binnen tweejaar een mail met een enquête te sturen over hun ervaringen in het vervolgonderwijs.
- Onderhoud het contact met vervolgonderwijs, zeker de scholen waar de meeste leerlingen naartoe gaan.
- Maak gebruik van softwareprogramma's, zoals Intergrip en Tableau.

Meer informatie

Wilfred Nagel, wanagel@gomarus.nl

Anja Droogendijk, acdroogendijk@gomarus.nl

“Elke klas een LOB-coach”

RGO Middelharnis is een openbare vo-school met ruim 1000 leerlingen, 400 op het vmbo (basis, kader en mavo) en ruim 600 op het havo-vwo. Om leerlingen voor te bereiden op ‘later’, zet het RGO sinds kort LOB-coaches in. En met behulp van social media hoopt de school de schoolverlaters wat meer bij elkaar betrokken te houden – en bij de school. Peter van Groen, teamleider bovenbouw havo/vwo, vertelt erover.

Als leerlingen deze school met een diploma op zak hebben verlaten, is het lastig om ze te volgen. Afgelegen als Goeree-Overflakkee is, waaieren ze vaak ver weg, uit het zicht van het RGO. Als ze naar het relatief dichtbij gelegen Rotterdam gaan, komen ze vaak terecht op de roc’s Zadkine en Albeda, de HRO (Hogeschool Rotterdam) of de Erasmus Universiteit. Maar vervolgoopleidingen in Tilburg, Eindhoven, Utrecht, Delft en Amsterdam zijn ook geliefde bestemmingen.

Inside out...

“Elk jaar gaan de leerlingen van havo/vwo-4 naar Hogeschool Rotterdam (HRO), waar vervolgoopleidingen zichzelf presenteren. In het vmbo gebeurt iets soortgelijks, daar gaan ze naar beurzen waar opleidingen voorlichting en presentaties geven. We zijn ook erg voor het proefstuderen op die instellingen, een dagje meelopen bij de lessen en de colleges.”

...en outside in

“Hogeschool Rotterdam komt ook bij ons: elk jaar in maart, april om verslag uit te brengen van hoe onze oud-leerlingen het daar doen. Dit is bedoeld voor de decanen en de teamleiders. Van roc’s krijgen we vooral cijfermatige terugkoppeling. Ook vanuit het vmbo gaan veel van onze leerlingen naar Rotterdam, met name het Zadkine en het Albeda. Het Albeda heeft trouwens ook een kleine dependance hier op het eiland, uiteraard wel met een beperkt aanbod aan opleidingen.”

Oud-leerlingen

“Maar we halen ook andere mensen de school in. Zo hebben we vorig jaar ouders van alle leerlingen uit de bovenbouw laten voorlichten door Rik Roelfzema van InHolland. Iemand die heel inspirerend college geeft over het kiezen van een studie, en wat je als ouder daarin kunt betekenen. Daarnaast heeft Hermien Miltenburg van Wageningen University een voordracht gehouden over het wetenschappelijk onderwijs en wat studeren inhoudt. Daar waren ook twee oud-leerlingen bij die nu in Wageningen studeren. De Wageningen-connectie is sowieso vrij sterk: we gaan daar jaarlijks heen voor een biggenpracticum. Dat is een soort anatomische les met een big als snijobject. Omgekeerd geeft een oud-leerling bij ons op school een vogelpracticum: snijden in vogels en ze ontleden en determineren, heel erg leerzaam en leuk. Daarnaast hebben we een oud-leerling die natuurkunde is gaan studeren een hele dag over zijn ervaringen laten vertellen aan leerlingen met natuurkunde in hun pakket. Zo proberen we oud-leerlingen terug te halen in de school: wat ben je gaan doen en hoe is dat bevallen? Iedereen vindt dit een erg leuke vorm van contact, maar het gebeurt bij ons wel ad hoc, er zit geen echte systematiek in.”

Structurele maatregelen

“Tegelijk treffen we echter ook meer structurele maatregelen. We zijn momenteel bezig met het opzetten van een Facebook-account voor oud-leerlingen. Met dezelfde insteek, namelijk dat ze

elkaar vertellen: dit zijn we gaan doen en dit zijn onze ervaringen. Zelf gaan we als school ook op dat account, zodat we elkaar een beetje kunnen volgen. Fysiek zijn we begonnen met de introductie van LOB-coaches, als verlengstuk van de decaan. Dat zijn onze eigen docenten, die daarvoor een speciale training hebben gevolgd vanuit dedecaan.net. We zijn daarmee in de derde klassen van alle afdelingen begonnen, volgend jaar in de vierde enzovoort. Elke klas heeft dan een LOB-coach. De LOB-coach praat zowel individueel als klassikaal met de leerlingen over hun studiekeuze en hun mogelijke latere loopbaan. Op jaarbasis besteedt een docent 40 uur aan deze coaching; die zijn ook in het leerplan verantwoord.”

Netwerken

“Het RGO is weliswaar een ‘eenpitter’, maar werkt op verschillende manieren samen met onderwijsinstellingen in de omgeving. Allereerst zitten we in het Regionaal Overleg Openbare scholen Zuid-Holland Zuid, afgekort het ROOZZ. Verder is er nauwe samenwerking met de docentenopleidingen. Vorig jaar hebben alle docenten meegedaan in het project ‘Digitale didactiek’, via een subsidie van de regio Rijnmond. En natuurlijk zijn er de al eerder genoemde contacten met de diverse vervolgopleidingen in met name Rotterdam.”

Cijfers

“Het belang van de cijfermatige informatie uit Vensters VO en DUO kan niet genoeg worden onderstreept. Wij kijken naar die cijfers, zij het tamelijk ad hoc en vooral om een indruk te krijgen van uitval- en switchgedrag van oud-leerlingen. Daaraan zien we dat zij op die punten ver onder het landelijk gemiddelde scores. Toch staren we ons daar niet blind op. De kans dat kinderen na het voortgezet onderwijs door impulsieve keuzes te maken in een ‘fuij’ terechtkomen, is altijd aanwezig. Daarom houden we onze kinderen graag in de gaten. Ze zijn immers heel beschermd opgegroeid hier op het eiland en kunnen het daarom best moeilijk krijgen in de ‘Andere Wereld’.”

Tips

- Richt een Facebook-account in, waar leerlingen, oud-leerlingen en decanen/teamleiders elkaar op ongedwongen wijze kunnen volgen.
- Stel in elke klas een speciaal daarvoor opgeleide LOB-coach aan, die zowel individueel als klassikaal met leerlingen praat over hun loopbaanontwikkeling.
- Haal inspirerende sprekers de school binnen. Laat ze lezingen houden voor zowel ouders als leerlingen.
- Laat oud-leerlingen op school lessen en/of practica verzorgen in het vak wat zij gekozen hebben.

Meer informatie

Peter van Groen: pgroen@rgomiddelharnis.nl

“Bel oud-leerlingen het eerste jaar drie keer op”

Naast de cijfers van DUO en van Vensters VO, zet het Willem van Oranje College in Wijk en Aalburg een drietrapsraket van telefoontjes en het LOB-plan ‘Leren en ervaren’ in om oud-leerlingen te volgen. We praten erover met adjunct-directeur Arie van Vuuren. Het Willem van Oranje College in Wijk en Aalburg ligt in een dunbevolkt gebied, dat geen groei maar ook geen krimp kent. De schoolpopulatie is dan ook stabiel: zo’n 640 leerlingen, meest van het vmbo, met een instroompunt havo (tot en met de derde klas) en vwo (tot en met de tweede). De havo/vwo-leerlingen gaan daarna door naar de Waalwijkse hoofdvestiging van de school. Beide locaties vallen onder de protestants-christelijke Stichting Willem van Oranje, die ook twee basisscholen en een Internationale Schakelklas herbergt.

Naar Den Bosch toe

“Onze vmbo-leerlingen komen na het slagen voor hun eindexamen voor het merendeel op het Koning Willem I College terecht, een groot roc in Den Bosch. Maar ook de Da Vinci-vestigingen in Dordrecht en Gorinchem zijn populair. Da Vinci heeft daarnaast ook nog zeven satellieten; een daarvan is ondergebracht bij ons in het gebouw.”

Drietrapsbelmodel

“Vier jaar geleden hebben we geld gekregen om het voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. We zijn toen gaan samenwerken met het Altena en de Schans in Sleeuwijk en de Prinsentuin in Andel. We hebben met elkaar besloten om onze decanen te faciliteren om oud-leerlingen beter te kunnen volgen. Daar is een model uitgerold waarin zij alle oud-leerlingen in het eerste jaar nadat ze van school zijn, driemaal bellen: in december, in april en aan het eind van het schooljaar. Ze vragen dan naar hun ervaringen op de vervolgopleiding: hoe gaat het, heb je de goede keuze gemaakt? Als het niet zo goed blijkt te gaan, vragen de decanen door: hoe komt dat? Ligt het aan jezelf, aan het roc of aan onze opleiding? Al die gegevens worden bijgehouden in één systeem en worden gerapporteerd aan de roc’s in kwestie. Overigens is het wel zo dat als het in december en april goed gaat, de derde belronde achterwege blijft. Daar staat tegenover dat als bij de derde belronde nog steeds blijkt dat de leerling niet lekker in z’n vel zit, er het volgend trimester opnieuw contact wordt opgenomen. In het begin belden we iedereen standaard twee jaar lang driemaal, maar in het tweede jaar zijn de kaarten eigenlijk altijd wel geschud en haal je te weinig informatie uit die gesprekken. Daarom beperken we ons nu tot het eerste jaar.”

Lessen trekken

“De kracht van dit model zit vooral in het feit dat de leerlingen hun decaan goed kennen en hem of haar vertrouwen. Daardoor kan de decaan doorvragen en nagaan waar het eventueel fout gaat. Op basis van de conclusies die de decanen trekken, stellen wij ons beleid waar nodig bij. Of het roc doet dat. Ik geef een recent voorbeeld van dat laatste: leerlingen die een bbl-opleiding in de techniek volgen, moeten zelf een werkplek zoeken om stage te lopen. Die werkplek moet gecertificeerd zijn. Een van onze oud-leerlingen had een werkplek gevonden en liep daar drie maanden stage toen het roc erachter kwam dat die werkplek niet was gecertificeerd. De stage telde dus niet en de leerling is dat jaar voortijdig uitgevallen. Heel erg naar én heel erg onnodig. Het roc heeft maatregelen getroffen waardoor zo iets niet weer kan gebeuren.”

Loopbaanoriëntatie

“We zijn nu ook bezig met een nieuw LOB-plan, onder het motto ‘Leren en ervaren’. Daarin hechten we veel waarde aan competenties, zoals netwerken, contact onderhouden en aan reflectie op talenten. We willen met het plan drie dingen aanpakken. Allereerst willen we de driehoek leerling-ouder-school versterken. Hoe kunnen we de ouders nog meer betrekken bij het keuzeproces van hun kind? Ten tweede willen we een vraaggestuurd loopbaanoriëntatieplan ontwikkelen dat uitgaat van de leerling. En ten slotte willen we nog meer de talenten van de leerling ontdekken. Bij dat laatste punt willen we benadrukken waar een leerling goed in is of wat hij graag doet. Of wat hij graag deed in zijn kindertijd. Zat hij altijd in atlanten te bladeren? Grote kans dat daar zijn passie en talenten liggen. De uitvoering van het LOB-plan moet nog van start gaan, dus het is nog niet aan de orde om te zeggen of het werkt.”

Kijken naar cijfers

“Natuurlijk kijken we hier op school ook naar de cijfers van Vensters VO en DUO. Je bent gewoon verplicht om dat te doen. Cijfers zijn heel mooi en aardig, maar de leerling is leidend. De beste manier om te ontdekken of een leerling op z’n plek zit, is toch het persoonlijke contact via de telefoongesprekken met de decaan.”

Tips

- Volg oud-leerlingen door ze in het eerste jaar van hun vervolgstudie driemaal op te bellen.
- Laat dat doen door de decaan die ze goed kennen en die ze vertrouwen.
- Werk in zo’n belsysteem samen met andere scholen uit de regio, zodat ook de vervolgopleidingen een goed beeld kunnen krijgen van hun eerstejaars.
- Werk met een LOB-plan en ga daarbij uit van de leerling en zijn talenten.

Meer informatie

Arie van Vuuren: a.vanvuuren@wvoranje.nl